

Govern d'Andorra

Malalties infeccioses a les escoles i escoles bressol

criteris de no assistència temporal

Ministeri de Salut
Aprovat pel Consell Assessor de Patologia infecciosa

9 de novembre del 2022

Índex

INTRODUCCIÓ	3
RECOMANACIONS ESPECÍFIQUES EN PISCINES	3
RECOMANACIONS GENERALS PER PREVENIR MALALTIES INFECCIOSES	4
GUIA INFORMATIVA D'ACTUACIÓ SEGONS MALALTIA	4
ENLLAÇOS D'INTERÈS	9
REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	9

Introducció

Les malalties infeccioses són molt freqüents en infants degut principalment a un sistema immunitari més immadur.

Aquestes malalties estan causades per microorganismes patògens com els bacteris, els virus, els paràsits o els fongs. Un cop adquirides es poden transmetre a d'altres persones, generalment per contacte directe amb la persona malalta i els seus fluids corporals, però també mitjançant el contacte amb objectes i superfícies contaminades, i a través del consum d'aliments contaminats en el seu origen o en la seva manipulació. Alguns animals i insectes també poden actuar com a transmissors de determinades malalties infeccioses⁽¹⁾.

Les escoles i les escoles bressol són ambients on és més propensa la transmissió d'aquestes malalties degut al contacte més estret que tenen els infants. També per la dificultat que tenen per aplicar i assegurar algunes de les mesures d'higiene bàsiques com el rentat de mans o tapar-se la boca en tossir i esternudar, en comparació amb les persones adultes.

Com a norma general no s'han d'excloure els infants de les escoles i de les escoles bressol a causa de malalties lleus, a excepció de determinades situacions en les quals l'exclusió és necessària per evitar la transmissió de la malaltia en aquests entorns i protegir la salut de tot el col·lectiu. També per afavorir el benestar i la recuperació de l'infant malalt.

QUAN S'HA D'EXCLOURE TEMPORALMENT UN INFANT DE L'ESCOLA BRESSOL O DE L'ESCOLA?

- **Si té febre (més de 38 °C de temperatura axil·lar)** i fins que hagin passat 24 h des que ha desaparegut sense l'ús de medicació antitèrmica.
- Si no pot dur a terme les activitats escolars com ho fa habitualment o requereix més atenció de la que rep habitualment, degut a la malaltia aguda, especialment si pot reduir l'atenció envers la resta d'alumnes.

Per exemple, si l'infant està fatigat, té nàusees, vomita, té diarrea, té dificultat per respirar, plora constantment, està queixós, té dolor o té algun altre símptoma que evidencii una malaltia aguda més greu, encara que no es tracti d'una malaltia infecciosa.

En cas de dubte, cal que la família consulti el professional mèdic per assegurar-se si l'infant pot acudir o no al centre educatiu.

Recomanacions específiques en piscines

Són ambients en els quals és més propensa la transmissió de determinades malalties infeccioses a causa de les condicions de temperatura i d'humitat, i a l'activitat que s'hi fa.

Com a norma general cap persona que estigui en tractament a causa de ferides o lesions a la pell no pot accedir a la piscina.

En cas de dubte, cal que consultar el professional de pediatria i el reglament de la instal·lació abans que l'infant faci l'activitat.

Recomanacions generals per prevenir malalties infeccioses

- Rentar-se les mans com a primera mesura bàsica de prevenció per l'adquisició i transmissió de malalties infeccioses. Animar i educar els infants en la higiene de mans.
- Garantir la seguretat dels aliments i de l'aigua que es consumiran, ja que són una font important de transmissió d'infeccions gastrointestinals.
- Tenir cura de la pell i les ferides, ja que la pell és la primera protecció que té l'organisme davant dels microorganismes patògens.
- Els animals poden portar malalties, així que és important rentar-se les mans després de tocar animals domèstics, i evitar-ho si es tenen ferides. Evitar el contacte amb animals salvatges.
- La vacunació, d'acord a les recomanacions del calendari vacunal establert, és una de les eines preventives més efectives en la prevenció d'algunes de les malalties infeccioses.

Guia informativa d'actuació segons malaltia

En determinades situacions caldrà excloure temporalment els infants de les escoles i escoles bressol, encara que no tinguin febre, si tenen alguna de les malalties infeccioses en què l'exclusió està indicada. Serà el professional mèdic qui determinarà si és necessària l'exclusió i la durada d'aquesta.

En la taula 1 es presenta una guia informativa amb les recomanacions i els dies orientatius d'exclusió segons la malaltia infecciosa.

Taula 1. Malalties infeccioses i indicació relativa a l'exclusió de l'alumnat del centre educatiu⁽²⁻⁵⁾.

Malaltia	Període en què és contagiós	Exclusió escolar
Berrugues		NO EXCLUSIÓ Les berrugues s'han de cobrir en piscines, vestidors i gimnasos.
Bronquiolitis	Segons l'etiologia	EXCLUSIÓ mentre la simptomatologia impedeixi la participació activa de l'infant i segons criteri mèdic.
Conjuntivitis		EXCLUSIÓ fins a 24 h després d'iniciar el tractament NOMÉS si: <ul style="list-style-type: none"> - l'infant presenta conjuntiva vermellosa amb descàrregues purulentes, parpelles enganxades al matí i dolor. - existeix un risc molt alt de contagiar-ho a altres infants.
COVID-19	2 dies abans i fins a 7-12 dies després de l'inici dels símptomes.	En principi, NO EXCLUSIÓ però caldrà seguir les recomanacions vigents (també en l'ús de la mascareta).
Eritema infecciós (5a malaltia)	3-5 dies abans de l'exantema.	NO EXCLUSIÓ
Escarlatina	2-3 setmanes (sense tractament).	EXCLUSIÓ fins que hagin passat 24 h des de l'inici del tractament.
Exantema sobtat (rosèola infantil)		NO EXCLUSIÓ
Faringitis/amigdalitis per estreptococs (del grup A)	2-3 setmanes (sense tractament).	EXCLUSIÓ fins que hagin passat 24 h des de l'inici del tractament.

Gastroenteritis aguda inespecífica	Variable	EXCLUSIÓ fins passades 24-48 h sense simptomatologia.	
Gastroenteritis aguda específica	Adenovirus	Primers dies de la malaltia i fins a mesos després, de forma intermitent.	EXCLUSIÓ fins passades 24-48 h sense simptomatologia.
	Norovirus	Abans de l'inici de símptomes.	EXCLUSIÓ fins passades 24-48 h sense simptomatologia.
	Rotavirus	Alguns dies abans i fins a alguns dies després de l'inici dels símptomes.	EXCLUSIÓ fins passades 24-48 h sense simptomatologia.
	Diarrea per <i>E. coli</i> 0157:H7 o <i>E. coli</i> productora de toxina de Shiga	1-3 setmanes.	EXCLUSIÓ fins passades 48 h sense simptomatologia i, en el cas d'infants menors de 5 anys, 2 cultius de femta negatius separats per 48 h.
	Diarrea per campilobàcter	2-7 setmanes sense tractament.	EXCLUSIÓ fins passades 48 h sense simptomatologia.
	Criptosporidiosi	Mentre s'excretin els quists (setmanes o mesos).	EXCLUSIÓ fins passades 48 h sense simptomatologia.
	Diarrea per giàrdia	Mentre s'excretin els quists (setmanes o mesos).	EXCLUSIÓ fins passades 24-48 h sense simptomatologia.
	Diarrea per <i>Shigel·la</i>	4 setmanes.	EXCLUSIÓ fins passades 48 h sense simptomatologia. En infants menors de 5 anys, fins a tenir 2 cultius de femta negatius.
Gingivitis/estomatitis pel virus de l'herpes simple	Una setmana si es tracta d'una infecció primària, 3-4 dies en infeccions recurrents.	NO EXCLUSIÓ Valorar l'exclusió temporal en infeccions primàries en infants sense control de les secrecions orals (sobretot en escoles bressol) fins que	

			estigui formada la crosta de les lesions.
Grip		1-2 dies abans de l'inici dels símptomes i fins a 10 dies després.	EXCLUSIÓ fins que hagin passat almenys 24 h sense febre i toleri l'activitat general
Impetigen contagiós			EXCLUSIÓ fins que no hagin passat 24 h des de l'inici del tractament.
Meningitis/sèpsia	<i>Haemophilus Influenzae</i>	Fins a 24-48 h després d'haver iniciat el tractament.	EXCLUSIÓ fins que toleri l'activitat general
	<i>Neisseria meningitidis</i>	Fins a 24 h després d'haver iniciat el tractament.	EXCLUSIÓ fins que toleri l'activitat general
Mol-lusc contagiós			NO EXCLUSIÓ No es recomana l'exclusió sistemàtica de l'assistència a les piscines. Sí que cal evitar compartir roba i utensilis, i evitar el contacte directe amb les lesions. Per tant, cal cobrir-les amb roba. Pot ser necessària l'exclusió de pràctiques esportives que impliquin contacte cutani estret (lluita lliure o similar).
Mononucleosi infecciosa		Eliminació intermitent durant llargs períodes de temps.	NO EXCLUSIÓ Exclusió només si l'infant no tolera l'activitat.
Oxiürosi (cucs)		Mentre el nematode descarregui ous en la zona perianal. En ambient, 2-3 setmanes.	NO EXCLUSIÓ Es recomana una dutxa al matí per eliminar els ous posats durant la nit, i el canvi freqüent del pijama i la roba de llit.

Parotiditis (galteres)	2 dies abans i fins a 9 dies després.	EXCLUSIÓ fins a 5 dies després de l'inici de la inflamació de la glàndula parotídia.	
Pediculosi (polls)	Fora del cuir cabellut, 2 dies. Els ous, menys d'una setmana.	NO EXCLUSIÓ	
Rubèola	7 dies abans i fins a 7 dies després de l'exantema.	EXCLUSIÓ fins a 7 dies després de l'aparició de l'exantema.	
Sarna (escabiosi)	Dies previs a l'aparició dels símptomes, i mentre s'està infestat si no s'inicia el tractament.	EXCLUSIÓ fins que s'hagi completat la primera tanda del tractament.	
Malaltia boca-mà-peu	Més elevat durant els 7 primers dies.	NO EXCLUSIÓ	
Tinya	Variable.		
	Cuir cabellut	Durant llargs períodes de temps en barrets, raspalls, coixins i altres objectes.	EXCLUSIÓ fins a iniciar el tractament
	Pell		NO EXCLUSIÓ
	Peus (peu d'atleta)		NO EXCLUSIÓ
		Excloure de piscines i vestidors fins que estigui resolta la infecció.	
Tos ferina	És màxim les 2 primeres setmanes des de l'inici dels símptomes. Sense tractament, fins a 4-7 setmanes.	EXCLUSIÓ fins a 5 dies després de l'inici del tractament.	

Tuberculosi		EXCLUSIÓ si és pulmonar, fins a obtenir un cultiu d'esput negatiu o si han passat 3 setmanes des de l'inici del tractament.
Varicel·la / zòster	1-2 dies abans dels símptomes i fins que totes les lesions presentin crosta (5-6 dies).	EXCLUSIÓ fins que totes les lesions tinguin crosta (5-6 dies)
Virus de l'hepatitis A	2 setmanes abans i fins a 1 setmana després de l'inici dels símptomes.	EXCLUSIÓ fins a 7 dies després de l'inici dels símptomes (o de la icterícia).
Xarampió	4 dies abans i fins a 4 dies després de l'aparició de l'exantema.	EXCLUSIÓ fins a 4 dies després de l'aparició de l'exantema.

Enllaços d'interès

- Pla de vacunació d'Andorra: <https://www.salut.ad/temes-de-salut/vacunacio>
- Recomanacions per a l'aïllament a domicili en malalties infeccioses: <https://www.salut.ad/temes-de-salut/recomanacions-per-a-l-aillament-a-domicili-en-malalties-infeccioses>

Referències bibliogràfiques

1. Organización Mundial de la Salud. «Enfermedades infecciosas» [en línia]. World Health Organization; 2015 [citat maig 2018]. Disponible a: <https://www.who.int/topics/infectious_diseases/es/>.
2. Seijas, L.; Ribes, P. *Recomendaciones de exclusión escolar por causas infecciosas. Guía_ABE Infecc en Pediatría. Guía rápida para la selección del tratamiento antimicrobiano empírico* [en línia]. 2018. Disponible a: <<https://guia-abe.es/anexos-recomendaciones-de-exclusion-escolar-por-causas-infecciosas>>.
3. Subdirecció de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública. *Criteris de no-assistència de l'alumnat a l'escola o a la llar d'infants durant un període de temps determinat*

a causa de malalties transmissibles [en línia]. Disponible a: <http://www.xtec.cat/ceipsorianomontagut/doc_criterios_no_asistencia_escolar.pdf>.

4. Centro Nacional de Epidemiología, Instituto de Salud Carlos III. *Protocolos de enfermedades de declaración obligatoria. Red nacional de vigilancia epidemiológica*. Madrid; 2013.

5. Health Protection Agency. *Health protection in schools and other childcare facilities. 2019; A practical guide for staff on managing cases of infectious diseases in schools and other childcare settings*. Disponible a: <<https://www.gov.uk/government/publications/health-protection-in-schools-and-other-childcare-facilities>>.

6. Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente. *Informe de zoonosis y resistencias antimicrobianas*. Madrid: Centro de Publicaciones; 2018.